

ELIZA BREEKT DEN RAAD DER SYRIERS EN STERKT ZYNEN KNEGT.

II KONING. VI: 8-17.

Ende de Koning van Syriën voerde kryg tegen Israël, ende beraatslaagde zig met zyne knechten, zeggende; Myn legeringe zal zyn in de plaats van zulk een. Maar de man Gods zond henen tot den Koning Israëls, zeggende; Wagt u, dat gy door die plaats niet en trekt, want de Syriërs zyn daar henen afgekomen. Daarom zond de Koning Israëls henen aan die plaats, daar van hem de man Gods gezeid ende hem gewaarschouwd hadde, ende wagtete zig aldaar: niet eenmaal nogte tweemaal. Doe werd het herte des Konings van Syriën ongestuimig over dezen handel: ende hy riep zyne knechten, ende zeide tot hen; Zult gy my dan niet te kennen geven, wie van den onzen zy voor den Koning Israëls? Ende een van zyne knechten zeide; Neen, myn heere Koning; maar Eliza de Profeet, die in Israël is, geeft den Koning Israëls te kennen de woorden, die gy in uwe binnenste slaapkamer spreekt. Ende hy zeide; Gaat henen, ende ziet waar hy is, dat ik zende, ende hem halen late: ende hem wert te kennen gegeven, zeggende; Ziet hy is te Dothan. Doe zond hy daar henen peerden, ende wagenen, ende een swaar heir; welke des nagts quamen, ende omcingelden de stad. Ende de dienaar des mans Gods stond zeer vroeg op, ende ging uit, ende ziet, een heir omringde de stad met peerden, ende wagenen: doe zeide zyn jongen tot hem; Ach myn heere! hoe zullen wy doen? Ende hy zeide; Vreeft niet; want die by ons zyn zyn meer, dan die by hen zyn. Ende Eliza bad, ende zeide; HEERE, opent dog zyne oogen, dat hy zie: ende de HEERE opende de oogen des jongens, dat hy zag: ende

ende ziet de berg was vol vierige peerden, ende wagenen rontom Eliza.

DE HEERE vernietigt den raad der Heidenen: Hy breekt de gedagten der volkeren: zo zingen de regtvaerdige Pfalm. 33: 10.

Schoon de Heidenen woeden en de volken ydelheid bedenken; schoon de Koningen der aarde zig opstellen en de Vorsten te zamen beraadslaan tegen den HEERE en tegen zynen Gezalfden; Hy, die in den hemel woont zal lachchen; de Heere zal hen bespotten. Hy vangt de wyze in hunne arglistigheid; dat de raad der verdraajden gestort word. Zo moeten zy alle beschaaft worden, die tegen Hem ontstoken zyn. Zeer zoet word dit vertoont tot bemoediging van Gods volk tegen alle verbondene magten: Jef. 8: 9, 10. *Vergezellet u te zamen, gy volkeren, dog wordet verbroken, en neemt ter ooren alle gy, die in verre landen zyt. Omgordet u, dog wordet verbroken: omgordet u, dog wordet verbroken. Beraadslaagt een raad, dog die zal vernietigt worden: spreekt een woord, dog het zal niet bestaan; want God is met ons.* *

Tot nadere bevestiging hier van hebben wy nu niet anders van noden; dan de voorgestelde geschiedenis: daar de HEERE den raad der Syriërs vernietigt, hunne gedagten breekt, en toont dat Hy met Eliza en zynen jongen is.

Heeft ons de H. Schryver in het voorgaande een proeve gegeven van Gods voorzorge voor zyne Kerke in het bouwen van de schole der Profeten; waar toe het yzer uit de diepte der wateren moest opkomen.

R r 3

Thans

* Men zie hier over na de bondige en welspreekende uitbreiding van den vermaarden Hoogleeraar *Driessen*; hebbende tot opschrift: *de Heilige onverschrokkenheid omtrent allerlei Alliantien*. zynde een Toegift op des zelfs oude en nieuwe mensch of Praktikale Godgeleertheid. p. 774-786.

Thans zal hy ons een naadrukkelyk verhoog geeven van de Goddelyke bewaringe van zyn volk tegen de listige en geweldige aanflagen van den Koning van Syrië, tot verheerlyking van zynen Name en Profet onder Israëel en de Syriërs.

VERDEE- Bezienwe dan hier een tweederlei verheerlyking van
LING. den Profet in hare omstandigheden voorgestelt.

I. Door een ontdekkinge van de verborgene raadslagen van den Koning van Syrië. vers. 8-12.

II. Door zyne beveiliginge tegen een uitgezonden heir. vers. 13-17.

VERKLA- De H. Historie vervolgt aldus. *En de Koning van*
RING VAN *Syrië voerde kryg tegen Israëel; en beraadslaagde zig met*
het I. DEEL. *zyne knechten, zeggende: myne legering zal zyn in de plaats*
van zulk een. vers. 8.

Dewyl tusschen de Syriërs en Israëlitën een ingewortelde haat was, is het niet vreemd, dat *de Koning van Syrië tegen Israëel kryg voerde.* Maar, mogte iemand denken, waarom smoorde Naäman dien oorlog niet in zyne geboorte, waar toe hem de genotene weldaad verplichtte? Het kan zyn, dat 'er toen een ander Koning in Syrië regeerde; welke doorgaans den naam van *Adad* of *Benhadad* droeg: of dat Naäman reeds gestorven was, of in ongenade geraakt, hebbende mogelyk kragt ontfangen, om zig van den dienst des Konings in den Tempel van Rimmon te onttrekken.

In allen gevalle *Benhadad* begeerende den kryg voorespoedig te voeren, *beraadslaagt 'er over,* niet met den HEERE, maar met vleeschelyke raadsliden, *met zyne knechten,* de leden van den Krygsraad of de Legerhoofden: en hunne gevoelens ingenomen hebbende, maakt hy het besluit op: dat *zyne legering zyn zal in of tegen zulk of zulk een plaats,* welke de H. Schryver niet nodig agtte duidelyk aan te teekenen.

Joseph.
Ant. Jud.
lib. 7. cap. 6.

Schmid.
Kanttek.
Polus.

Goed is het voor Joram, dat 'er een Profet in 't mid-

midden van Israël is; die, van den HEERE geleert, hem van dien toeleg waarschouwt. *Maar de Man Gods zond heen tot den Koning Israëls, zeggende: Wagt u, dat gy door die plaats niet trekt, want de Syriërs zyn daar heenen afgekomen.* vs. 9.

Zo bekommert zig de Profeet, naar Gods wille, met de belangens van een afvalligen Koning en volk: maar zy waren het zaad van Abraham, aan wien dierbare beloften gedaan waren: de mate van hunne ongerechtigheid was nog niet vervult; 'er waren nog godvrugtige onder hen, die een steunsel van een land zyn, en de HEERE wilde langs dezen weg zynen Naam onder Israël en de Syriërs verheerlyken.

De boodschap, welke de Man Gods door een bode aan den Koning laat brengen, schynt dus bequaamst te kunnen opgevat worden: *wagt u wel, dat gy die plaats niet door of voorby gaat; want de Syriërs zyn derwaart afgekomen:* dan is de zin; dat de Koning van Israël wel op zyne hoede zoude zyn, om zulk of zulk een plaats niet door te trekken of onbezet te laten, werwaart de Syriërs in aantogt waren; maar die plaats voor hen in te nemen, en hun den toegang te sluiten. En deze opvatting komt ten naaften met den t'zamenhang van het voorgaande en volgende overeen. *

Immers de historie meld vers. 10. *Daarom zond de Koning Israëls heenen aan die plaats, daar van hem de Man Gods gezegt en gewaarschouwt hadde, en wagtte zig aldaar, niet eenmaal nog tweemaal.* dat is: de Koning van Israël zond genoegzame krygsmagt naar de plaats door den Profeet aangewezen, om daar in bezettinge te leggen en daar wagt te houden; even gelyk Joram daarna *Ramoth in Gilead bewaarde* tegen Hazaël; dat is voorzag,

* De Onze hebben den zin anders begreepen, daar in Jofefus en het gros der Uitleggersen volgende: maar wy volgen hier liever *Schmidius* h. 1. en *Buddeüs* Hist. Eccl. tom. 2. p. 456, 457.

zag, verzeekerde en met krygsvolk sterkte. Kap. 9: 14. gelyk de Onze daar in de Kanttek. opmerken.

En dat gebeurde *niet eenmaal nog tweemaal*; maar gedurig: zo menigmaal Benhadad een nieuwe legerplaatse hadde uitgekozen, om hier of daar post te vatten; maakte Joram, van Eliza gewaarschouwt, telkens voor hem gereed te zyn: waar door alle de aanslagen van den Koning van Syrië in rook verdweenen.

Benhadad zo dikmaal verrast van hem, dien hy meende te verrassen, en in zyne voornemens te leur gestelt, berst hier over in gramschap uit: *Doe wierd het hert des Konings van Syrië ongestuimig over dezen handel.* vers. 11. even als een onstuimige zee, die door de winden beroert word, naar de gronttaal: want schaamte en spyt deden hem knarssen, dat zyn raadslag telkens op een storting uitliep. Trouwens de godloze zyn als een

Jef. 57: 20. voortgedreeven zee, die niet rusten kan.

Des riep hy zyne knechten en zeide tot hen: *zult gy my dan niet te kennen geeven, wie van de onzen zy voor den Koning Israëls?* Het komt hem onmogelyk voor, dat alle zyne aanslagen zouden kunnen verydelt worden, tenzy 'er dan verraad onder zyne bedienden schulde: en dit wil hy van hen weeten, wie 'er onder hen was, die heimelyk de belangen van Joram aankleefde, en hem langs den eenen of anderen weg berigt van zyne voornemens toezond.

En waarlyk, dat is eene van de verdrietigste zaken voor een Vorst, een verrader onder zyne Amptenaars te hebben, dewyl zulk een meer schadelyk is, dan een gansch heir van vyanden. En dit vermoeden vermeerderde zyne onstuimigheid.

Maar een van zyne bedienden weet hem het nodig berigt te geven: naar het verhaal vers. 12. *En een van zyne knechten zeide: neen, myn heer Koning, verdenk niemand van zulk een snood verraad, dat vermoeden is onge-*

ongegrond: *maar*, dit is 'er van de zake, *Eliza de Profeet, die in Israël is, geeft den Koning Israëls te kennen de woorden, die gy in uwe binnenste slaapkamer spreekt.* Dewyl door Naaman en zyn gezelschap de naam van Eliza reeds onder de Syriërs roemrugtig was geworden, opent deze knecht zyne gedagten aan den Koning; dat het niet anders konde zyn, of Eliza moeste van den God Israëls aangaande de verborgene raadslagen van Benhadad kennis ontfangen, en die aan Joram mededeelen: waar in hy zeker niet mistafte en ligtelyk geloofst wierd.

Althans de Koning in dat bericht berustende, *zeide met een woord van bevel: gaat heen en ziet, waar hy is: dat ik zende en hem haalen late.* vers. 13. Zo zend hy verspieders uit om te vernemen, waar de Profeet zich ophield; opdat hy hem met geweld gevangen neme en over zyne gedane ontdekkingen straffe, of ten minsten belette enigen dienst aan den Koning van Israël te doen. II. DEEL.

De knechten dit vernomen hebbende, word zulks aan den Koning *te kennen gegeven, zeggende: ziet, hy is te Dothan:* een stad niet verre van Sichem en Samaria: vermaart door de verkopinge van Josef; wanneer de Ismaëlitische Kooplieden uit Gilead naar Egypte langs Dothan togen. Gen. 37: 17, 25.

Dee zond hy daar heen paarden en wagenen en een zwaar beir, welke des nagts quamen en omcingelden de stad. vs. 14. Waar inwe zien mogen 1. Hoe hoog de Koning deze zaak opnam, en hoe veel hy zig aan eenen Eliza liet gelegen zyn, als ziende niets met nadruk uittevoeren, zo lange hy hem niet in handen hadde. 2. Zyne uitsteekende dwaasheid: want geloofde hy, dat zyne verborgene raadslagen den Profeet bekend waren; zo moeste hy immers ook denken, dat dit voornemen om hem te vatten den Man Gods niet onbekent zoude zyn; en derhalven van hem ligtelyk te leur konde gestelt worden.

den. Maar zo gaat het doorgaans, als de onstuimigheid van het gemoed het verstant bedwelmt. 3. Blykt hier de listigheid van zyn krygsheir, die *des nagts* komen en de stad omringen, om die onverwagt te overrompelen. Trouwens, zy waren kinderen des nagts, in den dienst van den Vorst der duisternisse.

Maar wendenwe ons van deze krygsmagt naar den Profet en zynen knegt, om hun gedrag in deze hachelijke omstandigheid in opmerkinge te neemen.

En wel van den knegt word eerst gemeld, met hoedanig een vreeze hy overrompelt wierde. vers. 15. *En de dienaar van den Man Gods stond zeer vroeg op en ging uit; en ziet! een heir omringde de stad met paerden en wagenen: doe zeide zyn jongen tot hem: ach! myn heere! hoe zullen wy doen?*

Wie deze *dienaar* geweest zy, verzwylt de H. Geschiedenis: dewyl Gehazi, met melaatsheid geflagen, Kap. 5: 27. uitgegaan was van voor het aangezigt van Eliza: schynt die een anderen knegt in zyne plaats te hebben aangenomen. Althans deze, waarschynlyk door het gerugte opgewekt, staat zeer vroeg op en gaat naar buiten; om de oorzaak hier van te verneemen. Daar ziet hy de stad van een vyandlyk heir omringt. 't Welk hem schielyk tot zynen Meester doet wederkeeren, en in verbaasheid uitroepen: *ach myn heere! hoe zullen wy doen?* een taal van ongelove, moedeloosheid en radeeloosheid: hy begreep mogelyk, dat het op zynen heere gemunt was, en gene menschelyke hulp voor handen ziende, geeft hy den moed op en slaat zulk een hope-loze taal uit. Waar uit men mag afneemen, dat hy weinig indruk hadde van zyns Meesters wonderkracht en de Goddelyke Voorzorge voor hem.

Maar Eliza, meer gemoedigt in den HEERE, zyne Pf. 18: 2, 3. sterkte, uithelper en hoog vertrek, weet zynen knegt deze zwarigheid van het herte af te stryken: want *hy zeide*

zeide tot hem: *Vrees niet.* vers. 16. Een woord, 't welk doorgaans het eerste was, dat den verbaasden plag te worden toegevoegt; om alle vreeze weg te bannen en een rustig vertrouwen te verwekken.

Hier toe geeft hy hem een goeden grond aan de hand: *want die by ons zyn, zyn meer dan, die by hen zyn.* 't Is deze spreekwyze, die nu en dan voorkomt in de H. Num. 14:9. Schriften; hoewel met uitdrukkingen, die enigermate onderscheiden zyn. 2Chr. 32:7. 1 Joh. 4:4.

Het spreekt van zelve, dat door de geene *die by hen waren* in den eersten zin verstaan worden de drie Getuigen die in de hemelen zyn, *de Drie-enige God*, Die Hagg. 2:5,6. meermaal gezegt word *met of by* zyn volk te zyn: waar 2Kor. 13:13. in al hun heil en veiligheid bestaat. Maar ook blykt het Deut. 20: uit het vervolg; dat hier onder mede de *Heilige Engelen* 1, 4. begrepen worden, die van den Heere der heirscharen Elia p. ten dienste van zyn volk dikwerf uitgezonden worden. 465. 466.

Deze waren *meerder* dan het vyandlyk heir met zyne paarden en wagenen; niet alleen in getal, maar ook in grootheid, kragt en andere heerlykheden. *Want wie mag in den hemel tegen den HEERE geschat worden? [Wie] is den HEERE gelyk onder de kinderen der sterken? God is grotelyks gedugt in den raad der heiligen, en vreesfelyk boven alle die rontom Hem zyn. O HEERE, God der heirschaa- ren; wie is als Gy, grootmagtig O HEERE, en uwe getrouwheid is rontom U.-- Gy hebt een arm met magt: uwe hand is sterk, uwe rechterhand is hoge:* naar de belydenis der heiligen. Psalm. 89: 7, 8, 9, 14. En wat de *Heilige Engelen* aanbelangt, die worden geroemt als *kragtige helden*; waar van gansche *heirschaa- ren* en *legioenen* worden gemeld: want duizendmaal duizenden dienen Hem, en tien duizendmaal tien duizenden staan voor Hem. Gods wagenen zyn, tweemaal tien duizend, de duizenden verdubbelt.

Pf. 103: 20, 21.
Gen 32: 2.
Dan 7: 10.
Luk. 2: 13.
Matt. 26: 53.
Pf. 68: 18.

Zeer nadrukkelyk is dan deze vergelyking of tegen-

stelling: waren 'er by de vyanden paerden en wagenen in een groot getal; wierden zy geholpen door legioenen van boze geeften, die hen aanstookten: de Helpers van Eliza en zynen jongen waren verre in getal, sterkte en andere voortreffelykheden boven hen.

En dat was zeer geschikt tot bemoediging van Eliza's jongen, vervaart voor het groot getal, om alle slaaffe vreeze afteleggen: want zo God met zyne Engelen voor hen was, wie zoude dan tegen hen zyn? al moesten zy treden in een dal der schaduwe des doods, zy hadden geen quaad te vreezen, want de Hemel was niet hen. 't Is dan als ofwe Eliza met Mose hooren spreekken tot Israël: *Vrees gy niet het volk dezès lands; want zy zyn ons brood, hunne schaduwe of beschutting, is van hen geweeken, en de HEERE is met ons en vrees hen niet.* Num. 14: 9. of den Koning Hiskia tot Juda, voor het heir van Sanherib verbaaft: *Zyt sterk en hebt een goeden moed, en vrees niet nog ontzet u niet voor het aangezichte des Konings van Assyrien, nog voor het aangezichte der gansche menigte, die met hem is: want met ons is 'er meer, dan met hem. Met hem is een vleeschelyke arm; maar met ons is de HEERE onze God, om ons te helpen en om onze krygen te krygen.* 2 Chron. 32: 7, 8.

Maar 't is Eliza niet genoeg, dat hy zynen dienaar onderwyze: hy wil ook 't geloof in hem verwekken door een zichtbare vertoninge voor zyne oogen, ten dien einde bad hy, en zeide: *HEERE, open dog zyne oogen, dat hy zie.* vers. 17.

De zin van deze bede word zeer gepast van de Onze dus uitgebreid: „Geef hem met zyne lichchamelyke oogen te aanschouwen de uiterlyke gedaanten, waar in uwe hemelsche heirkragten verscheenen zyn, om met de geestelyke [oogen] te begrypen uwe groote magt en de tegenwoordige hulpe, die Gy voor ons bereid hebt.„

En

En dit *bad Eliza van den HEERE* voor zynen knecht: te regte, want dit behoort tot Gods heerlykheden, dat Hy de oogen der blinden opent. Vertoonende zig hier Pf. 146: 8. in de Profect, als een ootmoedig leeraar, die zyne leerlingen wel goede lessen en troost-redenen heeft in te boezemen; maar ook teffens te erkennen, dat het alleen van den HEERE afhangt, daar aan de klem te geeven door de openinge der oogen, en een onderwys Spr. 20: 12. met een sterke hand. Jef. 8: 11.

Inzonderheid hebben dit zwakgelovige nodig ten dage der benauwtheid: wanneer zy, heiren van vyanden Martyr p. 247. b. beschouwen, en ligtelyk steunende op een vleeschelyken arm, naar zichtbare hulp ommezien; dan hebbenze van noden, dat hen de geestelyke oogen geopent worden, om de onzichtbare hulp van God en zyne heilige Pf. 20: 8. Engelen door 't gelove te aanschouwen.

Gelyk nu de HEERE de begeerte van de regtveerdige geeft, zo hoort Hy ook de voorbede van Eliza: *en de HEERE opende de oogen des jongen dat hy zag; en ziet, de berg was vol vuurige paarden en wagenen rontom Eliza.* Deze berg schynt dezelve te zyn, welke in 't Apokryfe boek van Judith genoemd word 't *gebergte te- Kap. 7: 12.* *gen over Dothaim: dien berg zag de jonge vol vuurige wagenen en paarden;* dat is, vervult met een heir van heilige Engelen, onder de gedaante van vuurige paarden en wagenen zig hier zeer gepast openbaarende, zo wel Elia p. 366. als by Elias hemelvaart; en hier van God gezonden tot bescherming van zynen meester Eliza, die daarom *in 't midden* van hen vertoont word. Waar uit het schynt, dat zulks den jongen in een gezigte of voor de verbeelding-kragt zy vertoont, tot zyne ondersteuning; dat zynen Meester en hem geen quaad zoude wedervaren nog enige plage tot zyne tente naderen: want Hy hadde zyne Engelen van hem bevolen datze hem zouden Pf. 91: 10-12. bewaren in alle zyne wegen.

Immers dit verhoog diende tot opheldering en bevestiging van Eliza's tale tot den jongen: *vrees niet, want*
 vers. 16. *Die by ons zyn zyn meer, dan die by hen zyn.* En waarlyk, wat konde 'er geschikter zyn, om alle vreeze weg te bannen; dan 't gezicht van zulk een hemels heir tot hunne beveiliging? Was daar een heir van Vyanden met paarden en wagenen, 't welk de Stad omringde: hier was een heir van Vrienden, veel grooter en sterker; waar mede zig de Engel des HEEREN le-
 Pfal. 34: 8. gerde rontom de gene die Hem vreesden, om hen uit alle benauwtheden uit te rukken; uitgezonden van
 Pf. 104: 4. Hem, Die zyne Engelen geesten maakt, zyne dienaars tot een vlammend vuur. Zulk een vertoning bemoe-
 Gen. 28:12. digde Jakob op den weg naar Paddan Aram, zulk een
 en 32: 1, 2. ontmoeting van een heirleger Gods sterkte hem tegen Esaus aannadering: zulk een gezigte moefte ook dezen knecht tot ondersteuning zyn, om op den HEERE te vertrouwen, en niet te vreezen voor de magt der vyanden.

BETOGING. Zonderling diend dan deze geschiedenis wederom, om den Profet Eliza nieuwe agtbaarheid by te zetten: die hier Verheerlykt word.

1. Door de nauwkeurige kondschap van de verborgene raadslagen van den Syrischen Koning, zelve in zyn kabinet genomen; waar van hy het bericht aan Israëls Koning zend, die 'er staat op maakt, en zig daar van wel weet te bedienen. 't Welk buiten twyffel van hem niet konde geweeten worden, dan door een byzondere openbaringe van God; voor Wien alle dingen naakt en geopend zyn. Een stuk, in Syrië zelve niet onbekend.

2. Door zyne zeldzame bewaringe door een hemels heir tot zyne beveiliging uitgezonden: tot een overtuigend bewys; hoe nauwkeurig de Goddelyke Voorzorge voor hem waakte, niet minder dan voor Jakob.

Maar

Maar inzonderheid haddenwe nog lust; om in dezen kryg van Benhadad tegen Israël een schildery te beschouwen van den geestelyken kryg tusschen de Vyanden van Gods volk en het geestelyk Israël, in de eene en andere byzonderheid; om die te leggen tot een grond van een nadere toeëigeninge.

GEESTE-
LYKE BE-
DENKIN-
GEN.

1. De *Koning van Syrië* geeft ons een duidelyk ver-
toog van den bitteren haat van den Satan en het slan-
gen-zaad, dien vyand en wraakgierigen, tegen het
overblyffel naar de verkiezing der genade: des *houd by*
raad met zyne knegten en werktuigen, de wereld en
het vleesch, waar hy Gods volk op het zwakste zal
aantasten. Psalm. 8: 3.

2. Maar die *Man Gods*, Wiens naam is *Wonderlyk*, en
Raad, Die zig de zaak van zyn Israël aantrekt, *waar-*
schouwt zyn volk, uitwendig door zyn Woord en ge-
zanten, en inwendig door zynen Geest; om waakzaam
en wel op hunne hoede te zyn, vooral in die plaatsen,
daar de vyand gezind is in te breeken en post te vatten. Jef. 9: 5.

3. Zy dus gewaarschouwt, verlicht en opgewekt,
verzuimen niet, om *die doortogten nauwkeurig te bezetten*
en de toegangen voor den vyand te sluiten: en dat zo
dikwils als zy Jesus onderrigtende waarschouwing in
opmerkinge nemen.

4. De Duivel dus in zyne verwagtinge te leur ge-
stelt, en wetende, dat hy een kleinen tyd heeft, ont-
steekt in grooten toorne en *word ongestuimig over zulk*
een handel: te meer omdat hy regtmatig vermoed, dat
nu en dan de een en ander uit zyne legerplaats, door
de ware bekeeringe, tot Israëls Koning overloopt;
aan welke derhalven de gedagten des Satans niet onbe-
kend zyn, langs welke wegen hy over Gods volk tragt
voordeel te krygen. Openb. 12: 12. 1 Kor. 2: 10, 11.

5. Inzonderheid bemerkende, dat het de Heere Chri-
stus is, die grote Profeet, welke de diepten des Satans
aan Op. 2: 24.

aan zyn volk ontdekt, en hen leert te waakén in den gebede, word hy te meer onstuimig en voegt geweld by de list. Hy spant zyne kragten in en brengt zyne legioenen op de been; om, ware het mogelyk, Gods volk, in welker midden Christus woond, door listige omleidingen te *omcingelen*, te overrompelen en gevangen heenen te leiden, in een *nagt* van zware verzoeking.

Ephes. 6:
11-13.

6. Zy, de menigte van hunne vyanden met geweld ziende opkomen, geraken ligt in groote *benauwtheid*, vreezende door de overmagt van hunne vyanden te zullen omkomen: dies roepenze uit; *Ach! HEERE, hoe zullenwe doen? Want in ons is geene kragt tegen deze groote menigte, die tegen ons komt; en wy weten niet, wat wy doen zullen; maar onze oogen zyn op U.*

2 Chron.
20: 12.

7. Dog de Heere Jesus strykt hen deze zwarigheid van 't herte; hen aankondigende, datze *niets hebben te vreezen*, maar goeds moeds te zyn; dewyl Zy die by hen zyn, meerder en sterker zyn, dan die by de vyanden zyn: en daarom; *vreeft gy niet en word niet ontzettet van wegen deze groote menigte; want de stryd is niet uwe, maar Godes; ziet, het heil des HEEREN is met u.*

2 Chron.
20: 15-17.

8. Ja, Hy bid voor hen tot den Vader, dat hunne oogen geopend worden; om die hulp te beschouwen, welke Hy tot hunne beveiliging geschikt heeft.

9. Waar op de HEERE hunne oogen opend; om in den gelove te zien, hoe de Engel des HEEREN zig legerd rontom de gene die Hem vreezen, en alle de heilige Engelen tot hunne hulp gereed staan. En dat diend buiten twyffel tot hunne bemoediging.

TOEPAS-
SING.

Keert nu met deze waarheden tot u zelve in, gy die dit leest of hoort; en vraagt u eenvoudig af; of gy daar van iets weetet by bevindinge? 1. Of 'er vyandschap tusschen u en den Satan gezet is, en gy de dienstbaarheid aan het ryk der verdorvenheid hebt opgezegd door een opregten en geheel overgang tot Israëls

Ko-

Koning? 2. Of gy op Jesus ontdekkinge waakzaam geworden zyt, om alle toegangen voor den vyand te fluiten, en nauwkeurig wagt te houden over uw hert, zinnen en geegenheden? 3. Hebtge indruk ontfangen zo wel van de listige als de geweldige aanslagen der vyanden, en van uwe onmagt om door eigene kragten hen tegen te staan? 4. Hebtge in uwe verlegenheden tot Jesus geroepen; om raad en hulp van Hem te ontfangen, zonder Wien gy niets kond? Joh. 15: 5. 5. En immermeer een ondersteunend gezigt of bemoeidigend woord met geopende oogen en ooren des geloofs ontdekt?

Ach! hoe vreeze ik, dat uw eigen gewisse u zeggen zal; dat 'er nog nimmer kryg tusschen u en het ryk des Satans gezet is, veel min gevoerd word! 1. Gy weet van geen sryd tusschen geest en vleesch aanspannende met de geestelyke boosheden; want alles is by u in een diepe nagruiste, stil en zeker als het zorgeloze Laïs, als de geruste te Sion en de zekere op den berg Rigt. 18: 7. van Samaria; als ofge met de dood een verbond en Amos. 6: 1. met de helle een voorzigtig verdrag gemaakt haddet. Jef. 28: 15. Of ontstaat 'er onrust; uw kryg is maar tusschen be-roerde hertstogten en woedende begeerlykheden: op zyn beste, tusschen de voortdryvende zonde en een natuurlyk opgewekte of verlichte konscientie. 2. Gy veragt alle waarschouwingen des HEEREN, door de Profeeten tot u gebragt, en verwerpt allen zynen raad: Spr. 1: 25. geen wonder, want gy roept uit: *'t is vreede, en zonde- 1 Theff. 5: 3.* der gevaar. 3. Gy zet zelve alle toegangen voor den vyand wagenwyd open; om door uwe zinnen als poorten in te trekken, en u gansch en gaar in brand te zetten. Gewis! veeler begeerlykheden zouden zo geweldig niet woeden, tenzyze die zelve aanstookten, en de verzoekers uitnodigden. 4. Of byaldien de aanval der zondige begeerlykheden te veel ongestuimigheid en be-

roering in uwe konfscientie maakt; gy ftrijd 'er tegen in vleefchelyke wysheid en kragten, zonder naar Jesus hulp op te zien; waar door gy te eerder overhoop geraakt.

Zo moogtge dan het befluit opmaaken; dat gy niet tot het deel van Ifraël; maar tot het zaad van den Vorft der duifterniffe behoort, en als lyfeigene zynen dienft getrouwlyk aankleeft.

En komt dan nog wat nader toe treden, gy onbekeerde menfchen, en ziet in den Koning van Syrië, als in een fpiegel, uw eigen merk. 1. Gy voerd kryg tegen den HEERE en zyn Ifraël, 't zyge het geloof, of niet geloof; want *het bedenken des vleefches is vyand-*

Rom. 8:7. *fchap tegen God*; niet anders dan vyandfchap, en altyd vyandfchap. 2. Uit dezen grond raadflaagt gy tegen

den HEERE en zyn volk, gelyk de broeders tegen Gen. 37:18. Jofef by Dothan, en zoekt hen door listige treken te bedriegen; daar gy denkt, datze meest open liggen.

3. Zo dit mislukt, door de eene of andere ontdekkinge van uwe raadflagen; woedet gy tegen hen met een ongestuimig herte; en daar bedrog te kort fchiet, tragt gy hen met geweld te overrompelen en gevangen te leiden in een nagt van verzoekinge, door de magt der duifterniffe aangeftoekt.

Was ik nu bequaam, om u het *nare*, het *ydele* en het *gevaarlyke* van uwen ftaat, raadflagen en handel voor oogen te fteilen!

1. Gy ftrijd onder de baniere van den geeftelyken Benhadad, den Vorft der duifterniffe, en grootfte wederpartye van God en het menfchdom. Gy krygt tegen het Ifraël Gods, en dus tegen den HEERE zelven; want Jesus, zig in zyne heerlykheid openbaarende in het Evangeli en zyn beeld in zyn volk vertonende, is het eigen voorwerp van uwen haat en bitterheid.

2. Alle uwe raadflagen zyn ydel en vrugteloos; want de

de HEERE doorgrond die, al warenze in uw binneste kabinet genomen; en daar geld gene tovery tegen Jakob, nog waarzeggerij tegen Israël. Al uw geweld Num. 23: is kragteloos; want Die by hen zyn, zyn meerder, 23. dan die by u zyn.

3. En hoe wil die kryg aflopen? *Hy is wys van herte, en sterk van kragt: wie heeft zig tegen Hem verhard, en vrede gehad? Het is u hard de versens tegen de prikkels te slaan. Die in den hemel woond, zal lachchen, de Heere zal u bespotten.* En wee u! wanneer Hy zal spreken in zynen toorne: *Want, ziet, de HEERE zal met vuur komen en zyne wagenen als een wervel-wind; om met grimmigheid zynen toorn hier toe te wenden en zyne schelding met vuurvlammen.*

Jef. 66:
15, 16.

Och! dat uwe oogen nog geopend wierden, om uwe onzinnigheid en gevaar te zien, om beevende en verbaaft met Saulus uit te roepen: *Heere! wat wilt Gy dat ik doen zal?* Waar van nader by de volgende stoffe.

Israël naar den geeste, die in vyandschap staat met het gansche ryk der duisternisse:

Twee gewigtige waarheden worden u hier, onder andere, geleert. 1. Gy hebt te doen met *listige en geweldige* vyanden. Zy handelen *listiglyk* tegen u, gelyk Farao tegen Israël: zy willen u aantasten, daar gy op het zwakste zyt en meest open ligt voor de verzoeking: zy willen u bekruipen in de ure der duisternisse, in een nagt, als het alles in ruste schynt en gy aan het sluimeren raakt. Zy koomen *met geweld*, om u te overrompelen en gevangen heenen te leiden: de vyanden mogen voorwenden wat zy willen; 't is hen te doen, om u van uwe vryheid te beroven, en u weder te brengen onder het juk der vorige dienstbaarheid. 2. Voor u is egter *hulp* besteld; want Die by u zyn, zyn meerder dan die by uwe vyanden zyn.

Zytge van deze waarheden overtuigd, zoekt 'er dan betamelyk mede te werken in den gelove.

1. Lettet nauwkeurig op die ontdekkingen, welke de grote Profeet u door zyn woord en Geest doen laat, aangaande de aanslagen der vyanden: hier in bestaat dog een voornaam deel van de geestelyke wysheid, vlytig te vernemen; waar de zonde en vyanden zig leggen willen en post vatten.

2. Houdet daar omtrent een nauwe wagt, om niet overrompelt te worden. 't Is wel de pligt van een geestelyken krygsmann, tegen alle verzoeking en te waaken; maar inzonderheid aan dien kante, daar hy het meest open ligt, en de vyand tragt in te breeken. Een ieder Christen heeft dog zyne eigene zwakheden, boezem- en temperament-zonden, enz. daar hy het meest bloot staat: hier tegen moet het meest gewaakt worden; te meer omdat de verzoekers van buiten korrespondentie hebben met den verzoeker van binnen, het Heb. 12: 1. verraderlyk vleesch, de zonde die ligtelyk omringt, en zig met veel gemak en genoeg en weet te vlyen naar Spr. 4: 23. alle verzoeking en. En daarom *behoedet uw hert en zinnen boven alles dat te bewaren is.* En dat *niet eenmaal* Luk. 21: 36. *nog tweemaal*, maar aanhoudende en gedurig: waakt ten allen tyden; dewylge niet weet, waar en wanneer de vyand u verrassen wil: ik zegge wederom; *Waakt en* Matt. 26: 41. *biddet, opdatge niet in verzoeking en komt.* Welgelukzalig Spr. 28: 14. is de mensch, die gedurig vreeft, en door zorgeloosheid of trotsheid den vyand niet te klein agt.

3. Vreeft egter niet met een ongelovige beschroomtheid, als of de vyand u geheel overmeesteren zoude; dat zoude u lichtelyk uit moedeloosheid doen verflauchen. Heb. 12: 3. wien en bezwyken in uwe zielen: maar *waakt, staat in* 1 Kor. 16: 13. *den gelove, houd u manlyk, zyt sterk;* en vertrouwt in Rom. 8: 37. den HEERE, dat gy overwinnen zult. Dat zal u een heilige grootmoedigheid byzetten; om trage handen en

en flappe knyen op te rigten, en de vyanden af te keeren of aan te vallen: naar Paulus voorschrift: Ephes. 6: 10-18.

Dit is uw pligt: maar hier in ligt uwe Troost: *Hy is wys van herte en sterk van kragt.*

Job. 9: 4.

1. Jesus kend de geheimste raadslagen der vyanden: geen zo verraderlyke aanslag is 'er, of Hy weet dien te ontdekken, geen zo geweldadige aanval, of Hy kan dien te leur stellen. *Die by u zyn, zyn meerder en sterker, dan die by hen zyn:* is met hen een vleeschelyke arm; met ons is de HEERE onze God, om ons te helpen en om onze krygen te voeren: is met hen een groote menigte; op hoe veele legioenen reket gy den Drie-enigen God met zyne heilige Engelen? En zo *God voor ons is, wie kan dan tegen ons zyn? Wat vreesste dan, gy wormken Jakobs, en gy volksken Israëls? Ik helpe u, spreekt de HEERE, en uw Verlosser is de Heilige Israëls.*

2 Chron. 32: 7, 8.

Rom. 8: 31.

Jes. 41: 14.

2. Maar om deze onzichtbare hulp te beschouwen, moeten zo wel uwe oogen, als die van Eliza's jongen, geopent worden; en dat zal Jesus door zyne voorbede bezorgen; Dien gy daarom ootmoedig hebt aan te zoeken, dat Hy het u doe. Dan zal de vertoning der zaken geheel veranderen; want gy zult zien, dat alles wat tegen Gods volk is, maar ydelheid, zwakheid en verwarring is: maar dat aan uwe zyde staan, Wysheid, Sterkte en Heerlykheid.

3. Die wagenen en ruiteren, die nu rontom u staan tot uwe beveiliging en hulp in den stryd, zullen eens de zegewagen worden; om u na den stryd op te voeren in het huis des Vaders; daar eeuwige rust en blydchap zyn zal. Amen.